

LINA FÅR ETT NYTT HEM

Ovan molnen lyser alltid solen

Lina och Nils var syskonen som såldes på auktion när de var barn och levde åtskilda under femtio år. I boken "Repslagarens ättlingar" skildras deras helt olika liv. Nils blev med tiden präst och Lina blev mer som en spillra av livet belastad med hallucinationer. Som av en ren skickelse fick Nils kontakt och beslöt söka upp Lina och övertala henne att flytta hem till sej och hustrun Klara i prästgården. Detta lyckades och skedde under julveckan, men övergången till det nya livet blev för Lina lika svårt som livet på det trampade jordgolvet på Tvisten, den ofullbordade bagarstugan där hon bodde. I en resumé får vi följa hennes första kamp i det nya livet.

Linas första annorlunda jul efter mer än trettio år hade kommit som en överraskande verklighet till den här julveckan. Hon hade levt mer eller mindre som eremit på Tvisten, den primitiva bagarstuga där hon haft sitt hem en stor del av sitt liv. Nu skulle uppbrottet därifrån ske.

Från hennes första dag på Tvisten hade hennes närmaste grannar Kalle och Stina varit hennes enda stöd och de enda som på ett personligt plan verkligen brytt sig om henne. Nu var det också dom som på uppdrag av Linas bror Nils skulle sköta om flytten till prästgården.

När Lina lämnade Tvisten den här dagen, var det för första gången i livet hon åkte efter häst med bjällerkrans på selbågen. Det borde ha blivit nyhetens behag, men hon var rädd och

spänd som ett barn, och kunde inte njuta av behaget.

Från det ögonblick hon satte sej i släden tillsammans med sina få ägodelar och lämnade Tvisten bakom sej, blev varje minut omtumlande.

Känslolivet hade med åren blivit så svårt skadat så hon var rädd för allt det nya som skulle möta henne. Hon darrade och skakade i hela kroppen som en fågel i handen. Det skulle säkert ta sin tid innan den nya morgonstjärnan tändes på hennes himmel och få sin fulla glans. Var hon fånge eller fri?

När de på förmiddagen körde in på gårdsplanen framför prästgården mötte Nils och Klara dem med stora famnen, och uppe på bron stod prästgårdspigan Hilda med klappande hjärta och neg lika djupt som Lina själv brukade göra. Även hon var i det här ögonblicket en förskrämd liten fågel, som inte visste vad kommande dagar skulle innebära med Lina i huset. Hilda hade visserligen blivit väl förberedd på hennes ankomst och på hennes udda personlighet, och hon hade hjälpt Klara ställa i ordning ena gavelrummet på övre våningen i den stora prästgården för Linas räkning, men hon var ju i alla fall prästens syster, och då?

Hon steg ner från farstukvisten och gick fram till Lina och hälsade med en djup nigning så artigt som hon kände att hon måste göra:

- Goddag Fröken Lina och välkommen. Jag heter Hilda, och jag ska hjälpa Fröken att bära in packningen.

Lina blev förvånad och tittade på Hilda med vidöppen mun, och när hon sträckte fram sin darrande hand för att hälsa, for en hastig tanke genom hennes huvud:

- Vad i alla nya världar ska det här betyda? Fröken Lina? Har jag hunnit bli Fröken nu på vägen mellan Kroknäs och prästgårn? Är det fråga om samma sorts rävaktighet här som en del haft för sej hemma i Kroknäs, eller har dom bett henne kalla mej så? Ingen annan än Mattias i boden, den räven, har kallat mej Fröken sen jag föddes. Och vem har nånsin nigit för mej förut? Är det inte i stället jag som fått böja knä för andra i alla väder, och krusa både hit och dit?

Hon drog lite på munnen åt sina dumma tankar, och svarade vänligt, men med litet av den inbyggda taggen:
- Jo visst Hilda, tack det kan gå för sej, men annars kan jag nog bära in det själv, bara jag får veta var jag ska ha det.

Det var kallt dom här dagarna före jul, och Brunte fick ett värmande hästtäcke över ryggen och en stor höttapp att äta på, och innan släden lastades av, skulle dom först komma in och värma sej kring kaffebordet. Kaffet var klart och de var väntade. Efter kaffepausen, tog Klara med sej Lina ut till vävkammaren i uthuset med ullkardorna och spinnrocken och stälde in dem där. Det var liksom välbetänkt att låta Lina redan från första

stund se hur det såg ut i det rum hon fått löfte om att använda, om hon så småningom ville ägna sej åt sina tidigare sysslor.

Lina tog en hastig blick runt väggarna, och såg att det fanns en riktig bakugn därinne som tydligen också användes ibland. I ett hörn stod en för tillfället tom vävstol uppställd, och en Singer symaskin hade sin plats framför ett av fönstren.

Rummet på andra sidan farstun mitt emot bakugnen var tvättstuga med alla tillbehör och stor tvättgryta. Lina sa inte ett ord, bara tittade, för hon visste inte vad hon skulle säga och hur mycket hon vågade säga, det var ju ännu bara hennes första timme i prästgården.

- Såna här uthus, Lina, det hade väl alla gårdar i Kroknäs också, så du kan känna igen dej! Här i vårt uthus är det varmbonat och skönt så ingen behöver frysa när vi ska arbeta här inne.

Och vad skulle hon nu svara på det här?

- Joo då, det här är inget nytt för mej, och jag har aldrig varit rädd för sånt här arbete.

I Linas spånkorg låg den gamla katekesen och psalmboken från konfirmationen för snart fyrtio år sen, och även alla hennes andra små nyttigheter. Ett par knyten och korgen och det övriga hon tagit med sej bars upp till rummet på övre våningen i

prästgården där hon skulle installera sej.

- Ska jag bo i det här fina rummet, sa hon, när hon kom in och fick se och bedöma. Det här är ju lika stort och fint som ett av finrummen på Östgårn, och golven i det huset har jag knäskurat många gånger. Inte kan ni väl mena att jag ska bo så här fint?

Hilda var närvarande på rummet och visste redan en hel del om Lina, men hon blev ändå förvånad när hon hörde, att prästens syster också knäskurat golv i sina dar.

Och i sanning, skillnaden mellan Tvisten med sitt trampade jordgolv och gästrummet i prästgården var stor. Här var väggarna tapetserade med en vacker blommig tapet, och framför det stora fönstret hängde en gardin som räckte ända ner till golvet. Mellan ytter- och innanfönstret hade Hilda lagt fönstermossa och lingonklasar, som det för övrigt var i alla fönster i hela huset, förutom i salen, där det var rullar av vit vadd mellan rutorna. Efter ena väggen stod en bred säng bäddad med fjädrande madrass och tagelbollster. Lina skulle nu inte längre behöva ligga på ett knöligt halmbolster, som formade sej efter kroppens kurvor.

Framför fönstret stod ett litet skrivbord, en bordslampa och skrivdon. Bredvid dörren en lavoar med kanna och tvättfat av porslin. Det var bättre upp än kommoden på Tvisten. Förutom pinnstolen vid skrivbordet, stod en korgstol intill sängbordet, och den

knakade oroligt när Lina provsatte sej i den. Blommor, eller för årstiden gröna växter, saknades inte i fönstret och på piedestalen i ena hörnet. Det här var *inte* Tvisten, och det hade hon väl heller inte väntat sej.

Det gick fort att tömma släden på Linas tillhörigheter, och det brådskade, för Stina och Kalle skulle vara med på välkomstmiddagen för Lina innan dom återvände till Kroknäs. Som vanligt var det djuren hemma i lagårn som bestämde hur länge bortovaron fick bli.

Lina satt spänd och villrådig om hur hon skulle uppträda vid bordet, men hade passat på att sätta sej på stolen bredvid Stina för att få känna lite trygghet. Bror Nils och Klara förstod, och lät Lina göra som hon själv kände vara bäst. Samtalet vid bordet flöt, trots situationen, ändå naturligt och otvunget, och hade kunnat räckta till långt fram på kvällen om inte Brunte och kylan och tiden och ...

Linans rum, var till skillnad från Tvisten, både ljust och varmt. Prästgården hade nu på 30-talet både centralvärme och elektriskt ljus. I Kroknäs var nästan alla gårdar försedda med denna nya lyx, men på Tvisten fanns fortfarande bara den osande fotogenlampan. Kvällen blev naturligtvis mycket sen den första dagen i prästgården. Oändliga frågor och svar och upprepningar tog dom flyende timmarna i anspråk, men måste ändå så småningom få ett slut.

Den första natten fick Lina knappt en blund i ögonen, och då hon under någon kort stund slumrade till, var det som för tuppen med ett öga i taget. En sån här säng som hon nu skulle ligga i, hade hon aldrig legat i tidigare i livet, och det föll henne i minnet hur hon sov under en sten i skogen den gången hon gick från Moheden till Kroknäs.

Nu kände hon att natten var kuslig, men det gjorde hon inte den gången. Hon steg upp gång på gång, och satte sej i korgstolen, och ner i sängen igen. Lampan vågade hon inte släcka på hela natten. Hon måste lyssna till varje ljud och försäkra sej om att "dom där nere" inte skulle ge sej tillkänna, trots bror Nils försäkran. När hon uttrötad somnade in en stund fram på morgonsidan, vaknade hon sittande i korgstolen.

- Kors i all sina dar, varför sitter jag här, sa hon yrvaket högt för sej själv, var är jag? Är det ni era uslingar som varit framme nu igen?

Låt mej få komma hem! Dockklisa, kom och hjälp mej!

Hjärtat bultade oroligt i bröstet när hon vaknade upp till besinning och blev klar över hur det hela låg till och tänkte högt: Jag förstod att jag inte skulle passa in här i deras finheter.

Om jag ska kunna bo kvar här, så ska jag be Nils att få flytta in i vävkammaren till min spinnrock och ullkardorna, för jag passar nog bättre där.

- Hur har natten varit, Lina, frågade Klara glatt vid kaffebordet på morgonen?

- Inget vidare, svarade hon, jag har inte vågat sova i ett så där fint rum, jag passar inte där. Kan jag inte få flytta in i vävkammaren i stället, för där kanske jag kan bli mera hemma.

- Men lilla Lina syster, så du säger, sa Nils nästan lite förnärmat, det är klart att du ska bo här inne hos oss, det här är ju också ditt hem nu, och du kommer att vänja dej om ett par dagar ska du se. Det brukar alltid gå bra att vänja sej vid det som är bättre än det man haft tidigare.

- Det är jag inte så säker på, svarar Lina lite besviket.

- Du ska få se Lina, sa Klara, så bra du kommer att trivas med oss bara du fått lite tid på dej, och vi blir lite mer bekanta med varann. Inne i din garderob under snedtaket på sidan om ditt rum, har jag hängt in några snygga klänningar, och en låda underkläder som du ska få ta på dej senare. Jag ska först visa dej vårt sköna badkar nere i källarvåningen där du kan ta ett härligt bad. Sen, när du valt ut en passande klänning åt dej, kommer du att känna att allt blir mycket bättre. Därefter ska du och jag gå husesyn i alla vinklar och vrår i huset. Det låter väl bra, eller hur, Lina?

- Joodå, nog låter det alltid!

Lina reste sej från bordet och började plocka bort koppar och fat.

- Men inte ska Fröken Lina behöva hjälpa mej med det här, skyndade sej Hilda säja till henne.

- Hilda! sa Lina i skarp ton, jag vill inte att du kallar mej Fröken. Du vet vad jag heter och det räcker. Jag har

aldrig varit Fröken, och jag blir det aldrig nu heller. För min ringa person låter Fröken illa i öronen. Jag blev född till slav, och jag har hela livet slavat för andra, och det jag kan göra och uträtta, det kan en Fröken aldrig ens lära sej.

Så var det sagt en gång för alla, och direkt från hjärtat dessutom, och Hilda stod där och kände sej förolämpad även hon i herrskapets närvaro.

- Det är bra Lina, sa Nils till Hildas försvar, det är bra att du säger som du tänker och känner, men Hilda vill bara vara artig mot dej och kalla dej Fröken, eftersom du lika som hon inte är gift och har frutitel. Men nu förlåter vi och glömmer, och går vidare som om ingenting hänt.

Det var många av Linas särdrag som ingen kände till än, och som framdeles skulle komma i dagen, men efter den här första uppgörelsen och ett par enskilda samtal på ömse håll, blev Hilda och Lina efter hand de bästa vänner med ömsesidig respekt. De fick mycket fort gott utbyte av varandra. Julen var inne, Linas första annorlunda jul, och Klara hade på några få dagar förvandlat Lina på Tvisten till en proper dam i prästgården. Det hade gått under flera små protester, men när verket var färdigt, var Lina faktiskt själv riktigt nöjd. Hon var ju i grunden ett stort naturbarn som hade levt sitt liv mellan bark och ved, så det var inte lätt för vare sej henne eller Nils och Klara. Det gällde att gå sakta fram för dem alla. Till kyrkan och helgens gudstjänster följde hon

inte med, inte än, hon vägrade att utsetta sej för allmän beskådan, och dom förstod henne.

Till jul- och nyårsfirandet hörde också en del bjudningar i prästgården, och då var hon en bra hjälp för Hilda i köket, men när gästerna kom, drog hon sej undan på sitt rum och stannade där till dess kusten åter var klar. Det var inte att begära att förändringen skulle ske så snart och utan vändor.

Men under trettondagens morronkaffe hände det oförmodade. Klara frågade Lina om hon inte ville följa med till gudstjänsten och höra bror Nils predika, och hon svarade oväntat ja med ett förbehåll. Hon förbehöll sej rätten att slippa gå in och sätta sej i kyrkbänken och "störa gudstjänsten", som hon sa. I stället ville hon gå upp på läktaren och sitta där så ingen såg henne. Klara protesterade inte, utan såg det som Linas naturliga reaktion. Dom kom till kyrkan i sista minuten efter sammanringningen, och steg in i vapenhuset sedan menigheten satt sej till rätta i bänkarna.

Medan Klara ensam gick kyrkgången fram till sin vanliga plats, tog Lina den smala trappan upp till orgelläktaren, och satte sej på stolen snett bakom orgeln, där orgeltramparen brukade sitta på den tiden orgelbälgarna måste trampas manuellt. Där satt hon diskret och kunde ses bara av Nils från predikstolen och från altaret. Lika diskret smög hon sej under slutpsalmen ner för trappan igen, och gick ensam hem till prästgården.

Trettondagens stjärna blev också
Linus nya stjärna, och i Norderå
prästgård ansåg man det som skett
den här dagen vara ett gott omen.
Sakta, sakta skingrade sej de mörka
molnen på själens himmel, och med tid
och längd fick Lina *livet* tillbaka.
Länge dröjde det innan hon följde med

ända in i kyrkan, utan behöll sin dis-
kreta plats snett bakom orgeln.
När menigheten så småningom fick
grepp om situationen och verkligheten,
blev "Lina på Tvisten" under lång tid
"Lina på läktarn" när man nämnde
henne.

© Göte Ingelman 2011